

Forskningsartikel

Sida vid sida i Tjejmilen – analytisk autoetnografi av motionslopp för kvinnor

Karin S Lindelöf & Annie Woube

In this article, we use autoethnographical material alongside written and oral narratives of other race participants in women only sports races. We analyse embodied and mental aspects of the participation of a specific race, *Tjejmilen*, from start to finish, in relation to discursive conditions of women's exercising. The title of the article, 'side by side' implies two things: on the one hand, that we empirically explore what happens when women do sports side by side in a race like this. On the other hand, and in line with analytical autoethnography (Anderson 2006), we use our own experiences of the race participation side by side with the experiences of other participants, and analyse the entire empirical material with the same methods, theories, and concepts. We conclude that the autoethnography enables us to discover the embodied experiences of strength and empowerment in contrast to diminishing discourses of women's activities and assumed capabilities.

Keywords: analytical autoethnography; gender; women's sports; discursive conditions.

I den här artikeln använder vi autoetnografisk empiri, sida vid sida med andra deltagares berättelser från motionslopp för kvinnor, så kallade tjejlopp. Vi undersöker de kroppsliga och mentala upplevelserna hos deltagarna i ett specifikt lopp, *Tjejmilen*, i relation till de diskurser och villkor som omger kvinnors motionsidrottande. Artikelns titel, "sida vid sida" innebär två saker: å ena sidan att vi empiriskt utforskar vad som händer när kvinnor idrottar sida vid sida i en tävling som denna. Å andra sidan, och i linje med analytisk autoetnografi (Anderson 2006), använder vi våra egna erfarenheter av att delta i loppet sida vid sida med andra deltagares erfarenheter och analyserar hela det empiriska materialet med samma metoder, teorier och begrepp. Vi drar slutsatsen att autoetnografien gör det möjligt för oss att upptäcka de förkroppsligade erfarenheterna av styrka och empowerment i motsats till förminskande diskurser om kvinnors aktiviteter och förmodade förmågor.

Nyckelord: analytisk auto etnografi; genus; kvinnors idrottande; diskursiva villkor.

I denna artikel vill vi använda autoetnografisk empiri, sida vid sida med andra deltagares berättelser från motionslopp för kvinnor, så kallade tjejlopp (Lindelöf & Woube 2019). På detta sätt analyserar vi genomförandet av ett specifikt tjejlopp, *Tjejmilen*, från början till slut. Det vi undersöker är de kroppsliga och mentala upplevelserna hos deltagarna, i relation till de diskurser och villkor som omger kvinnors motionsidrottande. Exempelvis är kvinnors kroppar behäftade med föreställningar om att inte orka, kunna, klara av och ha förmåga att genomföra fysiska och idrottsliga prestationer på samma sätt som män (se Dowling 2002; Davies & Weaving 2010).

Artikelrubrikens "sida vid sida" anspelar på två saker. *Dels* att vill vi undersöka empiriskt vad som händer när kvinnor idrottar sida vid sida, som i tjejloppen. Vad innebär det att vara en av tiotusentals deltagare som gör samma sak vid samma tidpunkt? *Dels* lägger vi i linje med det som brukar kallas *analytisk autoetnografi*

(Anderson 2006), våra egna skildringar av loppet sida vid sida med andra deltagares beskrivningar av samma lopp, och analyserar dem med samma metoder, teorier och begrepp. Vi vill också diskutera det metodologiska anslaget i relation till kunskapsproduktion, och varför detta kan vara ett förtjänstfullt angreppssätt.

Tjejmilen startade år 1984, blev snabbt såväl världens största löpartävling för kvinnor som Sveriges största löpartävling alla kategorier, samt kom att bli stilbildande för alla efterföljande tjejlopp i Sverige. I inbjudan till det första Tjejmilen välkomnas deltagarna till: "Ett lopp utan jäkt och stress där var och en kan testa sina krafter på 10 km – utan att känna kravet att springa snabbt." Tjejmilen har i denna anda sedan dess utgjort ett populärt träningsmål för "tjeggäng" och enskilda kvinnor från hela landet.

Kulturella föreställningar om skillnader mellan kvinnor och män sätter ramarna för tjejloppsfenomenet: både generella, som att "kvinnor är mindre

Tjejmilen i Stockholm. Fotograf: Karolina Kristensson, Nordiska museet.

prestigefyllda och prestationsinriktade än män”, och mer idrotts- eller motionsloppsspecifika, som att ”kvinnor behöver särskilda arrangemang för att vilja delta i lopp” eller att ”kvinnor orkar/vill inte springa/cykla/åka skidor lika långt som män” (Lindelöf 2012). Hit

hör också den manliga idrottsnorm som sätter likhets-tecken mellan män/maskulinitet och sport/idrott (Messner 1992; Robinson 2008; Wellard 2009), och där kvinnor/femininitet istället förknippas med begrepp som hälsa och skönhet (Tolvhed 2016).

Material och metod

I den här artikeln använder vi tre olika materialtyper: skriftliga deltagarberättelser, intervjuer och autoetnografi. De förstnämnda samlades in genom ett skrivupprop i samarbete med Nordiska museet och omfattar cirka 600 svar. Intervjuerna utgjorde uppföljningar till några av dessa svar. Totalt intervjuades 12 kvinnor, men här använder vi endast utsagor från en av dem, Berit, 71 år, vars berättelse var särskilt tydlig och sammanhållen. Den autoetnografiska beskrivningen tillkom i samband med Tjejmilen 2015, men vi har också deltagit i och observerat detta och många andra tjejlöpp under flera år, parallellt med övrig materialinsamling (se Lindelöf & Woube 2019: 15). Rent konkret gick insamlingen av det autoetnografiska materialet till så att vi talade in i diktafoner och fotograferade eller filmade korta sekvenser med mobiltelefonkameran medan vi deltog i löppen. Efter varje lopp skrev vi ner våra tankar, känslor och upplevelser såsom vi mindes dem och vidareutvecklade det material som hade samlats in under deltagandet.

Det autoetnografiska arbetssättet har vi sett som särskilt värdefullt i relation till tjejlöppens karaktär av mycket kroppsliga och upplevelsebaserade event. Autoetnografisk metod fanns inte med från början i vårt projekt, utan tillkom som en nödvändighet under arbetets gång. Det visade sig inte vara tillräckligt att bara observera löppen och deltagarna ”från sidan” utan vi insåg att vi också själva behövde delta aktivt och låta oss omslutas och ryckas med av den massrörelse som uppstår under löppen och försöka beskriva vad som då händer (jfr Butz & Besio 2009). Autoetnografisk metod är särskilt lämpad för att studera kroppsliga praktiker och de fysiska och kulturella kompetenser samt sinnliga och känslomässiga upplevelser som hör ihop med dessa (jfr Hockey 2004). När det gäller aktiviteter som inkluderar förflyttning från en punkt till en annan (som i ett motionslopp) har den autoetnografiska metoden också en praktisk aspekt (jfr Hockey 2004, 2006; Spinney 2006). I en tidigare artikel om cykelloppet Tjejjvattern utforskades det autoetnografiska anslaget fristående från övrigt empiriskt material (Lindelöf 2014). Idén att lägga olika materialtyper sida vid sida uppstod redan då, men prövades först senare (t.ex. i Lindelöf & Woube 2017, 2019, samt i föreliggande artikel).

Syftet med att använda autoetnografi är att bredda förståelsen av tjejlöppsfenomenet bortom *ord*, som i de andra materialtyperna. Autoetnografien har däremot inte företrädde framför de andra delarna av empirin – den är inte upphöjd eller högre värderad än de skriftliga och muntliga berättelserna från övriga deltagare. Därför använder vi inte heller våra egna namn när vi refererar till detta material, utan skriver ”den av oss som springer” eller ”hon”. I denna artikel får dock autoetnografien störst utrymme eftersom temanumret handlar om just autoetnografi. Vi vill visa hur detta material relaterar till andra materialtyper, vilken kunskap respektive material ger och hur vi underbygger våra slutsatser.

Tjejmilen från start till mål

Nu kommer vi att följa genomförandet av Tjejmilen utifrån deltagarnas perspektiv. Vi börjar i det autoetnografiska materialet och ställer det mot utsagor från intervjuer och svar på skrivuppropet. Det autoetnografiska är kursiverat och övriga citat inom citattecken eller som blockcitat. Redogörelsen omfattar loppet från start till mål, men som läsare är det viktigt att förstå att också förberedelserna inför loppet är en del av genomförandet och att Tjejmilen alltså egentligen börjar långt innan startskottet går, för många redan under resan dit eller vid nummerlappsutdelningen.

Mycket av det som händer innan start tycks vara ett hanterande av osäkerhet, exempelvis kring vad man ska ha på sig, hur man ska äta och dricka, var och när man ska gå på toa, vilken startfälla man ska stå i, vilken strategi man ska ha för loppets genomförande och så vidare. Detta tolkar vi som ett uttryck för viljan att framstå som kompetent, världsvan och erfaren i tjejlöppssammanhang. Kvinnorna vill också vara förberedda inför loppet. Samtidigt som en sådan vilja är relaterad till själva tävlingen och tävlandet, kan det också ses som ett könat och klassat görande av medelklasskvinnlighet. Det finns en förväntan på att vara en duktig flicka och göra rätt (jfr Walkerdine 1997; Skeggs 2004). Somliga deltagare berättar också om andra slags ritualer före start, som att ”nervositetsknyta” sina skor hundra gånger.

Starten

Nu är jag inne i fällan här, 6A. [...] Jag inser att det sitter i gamla hjärnspöken om att jag kanske inte är så jädra tränad men jag har ju tränat hur mycket som helst i sommar så jag borde ju kunna dra på. Lite lugnt i början men sen hålla igång benen hela, hela tiden. [...] Och jag försöker inte se det som att det är värsta grejen utan att det ska bli en skön springtur. Och det är ju också jävligt kvinnligt att man tänker så. Att jag inte vill satsa, att jag är rädd för att satsningen kanske misslyckas. Jag vet inte. Men jag tror det blir en bra springtur. Det är ju jättefina omgivningarna som man springer i. Och så är det ju hyfsat väder i alla fall. Det har inte börjat regna än. [...] Vi har precis startat och jag kör superlugnt. [...] Jag låter alla springa om och sen när de får håll så kör jag. Det är taktiken idag. Men det är kul att vara iväg. Nu väntar jag bara på att det ska skingras lite. Att det ska bli lite mindre klunga av det hela och lugnare så drar jag på.

På plats i startfällan tycks osäkerheten bestå. Den av oss som springer är rädd för att misslyckas, vill hålla igen för att inte riskera att bli besviken. Hon tvivlar på sin förmåga att genomföra loppet och på att hennes förberedelser har varit tillräckliga. Detta är något som återkommer i många berättelser: ”Oftast är vi nervösa före loppet och undrar om vi har tränat ordentligt. Ska

vi klara det här?” och det tycks rentav som att en del ångrar sig i sista stund: ”Vad gör vi här? [V]i kunde ju varit hemma?” Mot bakgrund av detta är det lätt att förstå att deltagarna utvecklar strategier för att kunna ta sig an utmaningen, trots sina tvivel. Dessa består ofta i att ta ner sina egna ambitioner, se loppet som en träningsrunda snarare än som en tävling, njuta av omgivningen och vädret, samt att hushålla med krafterna, som Berit också är inne på:

Så tänker jag ”Nu ska du inte ta det så himla fort, var nu inte så ivrig här i början, försök nu disponera dina krafter litegrann och spring nu inte människor i hasorna [...]” för det är ju väldigt tight.

Det här tar bort förväntan och pressen att prestera, men utgör i sig också en kulturellt acceptabel måttfull medelklasskvinnlighet (se Skeggs 2004). Deltagaren skaffar sig kontroll över loppet och räknar med att andra inte kommer att kunna behärska sig lika bra – därav taktiken att vänta in de andras misslyckanden och då passa på att öka tempot: ”när de får håll så kör jag”, som det formuleras i autoetnografien.

Första halvan

Lite kul nu efter 1,5 km att jag känner att jag inte är andfådd utan jag fixar det här [...]. Nu kom de första i 6B förbi och drog på och bad oss att hålla till höger och jag tänker att jag hänger på där för att öka takten lite, så jag gick upp lite mer i tempo. Och sen den första vatten[stationen] och den struntade jag i. Kör vidare. [...] Riktigt kul att bli hejad på istället för att vara den som hejar även om jag inte har nån personligen som hejar [på mig], men det är alltid uppmuntrande att se förväntan och glädje hos pappa och son över mamma, antagligen. [...] Så vad hör man? Jo, trampande fötter mot grus åt alla håll hela tiden. Det känns bra i kroppen, det är bra. Ser bara löpare, tjejer överallt, kvinnor. Många hästsvansar som gungar men också kort hår. [...]

Nu börjar det regna. Jag hoppas att vi är framme vid 5[-kilometerskontrollen] för nu börjar jag bli lite trött, jag skulle vilja [...] dricka lite och sen ta nya tag.

Den av oss som springer känner sig stark, det går bättre än väntat, hon är inte trött – inte ens andfådd. Det är kul att bli hejad på – och de ombytta rollerna med män som står vid sidan och kvinnor som agerar är en sporrande känsla – och står i kontrast mot hennes egna erfarenheter av att stötta manliga familjemedlemmar under lopp. Det är en ny känsla, en ny erfarenhet, av att klara av, ha förmåga och få erkännande för det, som i sig verkar stärkande, vilket en annan av deltagarna lyfter fram i sitt svar på skrivuppropet:

Jag sprang en mil för första gången och det gick oerhört bra, mycket tack vare alla som stod och hejade vid väggkanten. När jag insåg att det

verkligen skulle gå och att det kändes bra, blev jag oerhört lycklig!

Upplevelsen av att göra detta tillsammans med många andra kvinnor i olika åldrar och med olika utseenden skapar gemenskap och förhöjer känslan av empowerment: ”vi är som ett lämmeltåg, verkar förtrolade av någon flöjt, förmodligen är det livet som pumpar och styrkan av så många tjejer, unga småtjejer och äldre”, som en av deltagarna beskriver det. Barbara Ehrenreich (2009) har påtalat att genom att synkronisera sin egen kropps rörelser med andras, såsom sker här, uppstår en stark känsla av välbefinnande. De trampande fötterna mot gruset och synen av alla dessa tjejer, kvinnor, i olika åldrar, är beskrivningar av hur gemenskapen med andra kvinnor kommer till uttryck, en *community of practice* (Wenger 1998; Paechter 2003, 2006). Många av deltagarna lyfter fram idrottsgemenskapen med andra kvinnor, och kraften i detta, som något av det mest minnesvärda med hela tjejlöppsupplevelsen.

Andra halvan

Långt framför mig ser jag en lång kvinna med blond hästsvans. Hennes huvud sticker upp ovanför alla andras huvuden och jag tänker att henne kan jag ta ryggen på. Jag siktar på hennes guppande hästsvans. Det här fixar ju jag!

Här beskriver den av oss som springer hur hon inspireras av andra löpare längs banan, särskilt de som ligger längre fram i fältet och blir riktmärken. I materialet används uttryck som ”farthållare”, ”hare”, ”ta ryggen på”, och ”draghjälp”, vilket visar att deltagarna har anammat ett slags motionsloppslingo. Det är också framträdande i materialet att kvinnorna fungerar som förebilder för varandra. En guppande hästsvans långt där framme gör det lättare att stå ut med känslor av trötthet under loppet – eller kan rentav sporra till att öka farten och ta sig förbi personen i fråga. Det blir så mycket lättare att springa tillsammans med andra än på egen hand:

[J]ag märkte att man verkligen hade hjälp av att vara omgiven av så många andra löpare: jag hade kunnat springa en mil till när jag kom i mål. Det var en häftig upplevelse med så mycket folk på en och samma plats och det gav verkligen blodad tand.

Men det är inte bara rosenskimrande att springa tillsammans i tiotusental. Trängseln skapar irritation, och flera deltagare vittnar om att många löpare verkar ha startat i en snabbare grupp än de borde. Detta gör att de hindrar sina medtävlare att hålla sin planerade fart och istället måste kryssa mellan löpare för att ta sig fram. Regeln i alla motionslopp är att hålla till höger om man är långsam och lämna vänster sida fri för omkörning. Denna regel bryter dock många mot och det gör att andra blir frustrerade. Det är påfallande många deltagare som lyfter fram att detta upplevs som ett problem

framför allt i tjejlöpp. Regelbrottet ses som en osolidrisk handling och bryter dessutom mot en tyst kulturell överenskommelse kvinnor emellan, som blir tydlig i tjejlöppen, om att inte överskatta sin egen förmåga (jfr Skeggs 2004). Många beskriver hellre sitt deltagande som ”en kul grej” än som en seriös idrottsprestation och -satsning (Lindelöf & Woube 2019).

Målgången

Jag är i mål med medaljen runt halsen. Tryckte på skitbra efter 5 [kilometer]. Var hur stark som helst mellan 5 och 8 km...he, he lite hybris men i alla fall. Och låg till vänster mest och försökte ta [mig] om för jag var stark i benen. Nu är jag trött. Nu ser jag dricka och här får vi visst banan också. Så det kommer jag att ta. Tack, tack! [...] Jag gick i mål [på] 1h33 men jag startade ju en halvtimme senare, så fan jag sprang på en timme. ÅHH tack, tack! Det var ju fantastiskt bra. Skitbra! Jag måste hämta mig lite nu. Det trodde jag inte.

Här uttrycker den av oss som springer hur hennes styrka växer med loppet. Andra halvan domineras av att kroppen är stark och snabb. Här får hon alltså uppleva kroppens kapacitet, vilket ger stort självförtroende. I vår forskning har vi funnit hur kvinnor genom tjejlöppen får chans att uppleva en kropp som är ändamålsenlig, i rörelse, funktionell och stark – och att finna och känna glädjen i detta (Lindelöf & Woube 2019: 222). Den osäkerhet som uttrycktes i autoetnografin inför loppet är nu ersatt av en känsla av kompetens: JAG KAN! Här framkommer känslor av att vara nöjd, lycklig, stolt, tacksam – och inte så lite förvånad: ”det trodde jag inte”. Dessa upplevelser ligger i linje med hur Lois McNay (2000) argumenterar för att kroppen kan användas till att uppnå känslor av frigörelse, genom att tänja på (den könade) kroppens gränser och utmana föreställningar om kvinnokroppens begränsade förmåga. Kvinnors kroppar behäftas annars med fysisk oförmåga, en svaghetsmyt (Dowling 2002), men i och med det aktiva görandet, den egna agensen, kan individen kliva ur den typen av kulturella föreställningar och strukturella villkor och skapa nya sätt att förstå sig själv och sin kropp.

Även Berit berättar livfullt om sina målgångskänslor, och hur hon mot slutet utnyttjar de krafter som hon sparar på under loppet:

När jag börjar närma mig målet, då spurtar jag. Och då känner jag liksom ”Järnspikar, jag har ju krafter kvar! Ge järnet, jag [...] springer så in i bängen alltså, jag kan!” När man kommer då [i mål], då, då tycker man, man är jättestolt, ”Åh jag kom i mål! Åh, vad svettigt det var,” och man tar sina mackor eller kaffet och man är väldigt glad alltså. Man är faktiskt riktigt, riktigt glad [...]. Jag är så stolt över mig själv så att jag berömmar ”Bra Berit!” säger jag, jag berömmar mig själv. Nu har jag gjort det här. Och sen skickar jag ett SMS till min lillasyster.

Det är hela tiden väldigt positiva känslor som uttrycks i samband med målgång: ”Efter loppet är vi lyckliga, stolta och en härlig frihetskänsla fyller mig,” skriver någon. I detta ligger också en del av svaret till varför loppet är så populära: deltagarna kommer tillbaka för att få känna och återuppleva detta, igen och igen.

Som vi såg i autoetnografin så var även forskaren hög på sig själv och kände sig bäst i världen, faktiskt så till den grad att hon glömde bort att dokumentera fler observationer. Hur som helst mötte hon sin kompis efter målgång och gick sedan och duschade i iskallt vatten i ett tält på målområdet, bytte om och tillsammans gick de ner på stan för ett glas vin innan hon tog tåget hem till Uppsala. Detta är utmärkande för mångas loppupplevelser: efteråt är det slut och deltagarna gör inget särskilt, utan tar sig bara hemåt, ”då har man gjort sitt, då har man gjort det man ska göra”, som Berit uttrycker det. För de deltagare som istället genomför loppet med sitt ”tjejgäng”, vilket många förväntas göra, fortsätter dock loppfesten ett bra tag efteråt. Antingen dröjer de sig kvar i målområdet eller går hela gänget med sina medaljer och fortfarande i löparkläder till en restaurang – om de inte byter om och gör ett helkvällsfrande på stan.

Sida vid sida – för deltagarna och för analysen

Gemenskapen med andra deltagare är en viktig beståndsdel i tjejlöppens popularitet. Det finns en känsla av samhörighet och solidaritet med andra kvinnor över åldersgränser och med alla sorters kroppar, från landsbygd och storstad, med olika yrken, livssituation och klassbakgrund, samt vitt skilda idrottserfarenheter och -ambitioner. Det skapas en enkönad gemenskap, byggd på en upplevelse av kvinnokraft som fyller deltagarna med stolthet, glädje och en känsla av tillhörighet och fysisk kompetens – både kollektivt och individuellt. Det handlar om att både upptäcka och mäta sina krafter – i relation till sig själv, till sin egen förmåga, i relation till varandra, och inte minst i relation till föreställningar om kvinnokroppen.

Varför är då denna kollektiva kvinnokraft så minnesvärd? Vår tolkning är att det finns så få tillfällen där kvinnor gör en aktivitet tillsammans på detta sätt i vårt samhälle idag: Tjejmilen blir unikt genom att sammanföra tiotusentals kvinnor i en gemensam aktivitet. Utifrån de begränsningar som omgärdar kvinnors idrottande, är den stora mängd kvinnor som springer tillsammans på detta sätt något exceptionellt, som är värt att fira, och en udda upplevelse som berör deltagarna på djupet. Kombinationen av det kollektiva idrottandet, med förhöjd energi och gemensamt fokus (jfr Ehrenreich 2009), och att deltagarna på ett eller annat sätt förhåller sig till den manliga idrottsnormen och kvinnors underordning inom idrott, skapar en känsla av styrka och stolthet.

Så långt deltagarnas upplevelser av sida vid sida i loppet. Men vad innebär det då analytiskt att lägga den autoetnografiska skildringen sida vid sida med övriga deltagarberättelser? Vi har inte velat göra våra egna upplevelser till den dominerande och sanna berättelsen. Istället har ambitionen varit att lägga olika beskrivningar intill varandra och analysera dem med samma analysmetoder, teorier och begrepp, på det sätt som Anderson (2006) förespråkar. I den här artikeln har vi visserligen utgått från autoetnografiska skildringar, eftersom temanumret handlar om autoetnografi, men forskarens loppbeskrivning blir ändå en bland andra. Den ger dock nya insikter och analytiska ingångar just för att dessa bottenar i forskarens personliga förståelse. Vi förstår och känner igen det som beskrivs av andra deltagare, just för att vi har känt det själva. Detta leder till en fördjupad analys och vidgade möjligheter till tolkning av det fenomen som studeras. Genom materialtriangulering skapas på så sätt en så mångfasetterad och komplett bild som möjligt, och vi kan belägga våra slutsatser på ett starkare och tydligare sätt.

Trots att etnologers noggranna fältanteckningar och fältdagböcker ofta innehåller tankar, känslor och upplevelser av mer personlig art, används den delen av materialet sällan empiriskt – i den meningen att den ligger till grund för vetenskapliga analyser. Det är här den huvudsakliga skillnaden finns gentemot ett autoetnografiskt arbetssätt, där forskarens personliga känslor och upplevelser blir en del av den totala empiri som ska analyseras (jfr Chang 2008).

Vad är det då för olika kunskaper vi når med olika metoder och material? De 600 svaren på skrivuppropet visar ett slags bredd, men hela tiden på ytan, medan de uppföljande intervjuerna och det autoetnografiska materialet ger ett helt annat djup, i form av en förståelse och en ingång till fältet på ett personligt plan. Tjejlopps fenomenets karaktär tvingade fram arbetsmetoder som vi inte hade planerat från början. Autoetnografi fanns initialt inte med i projektet, men visade sig nödvändigt för att förstå tjejloppen inifrån. När vi bjöd in våra egna kroppsliga och mentala upplevelser förstod vi det stärkande och lockande i detta. Det autoetnografiska materialet, i kombination med skriftliga deltagarberättelser och intervjuer, visade sig ha potential att varv för varv i en hermeneutisk spiral leda till ökad kunskap om de komplexa dimensionerna av fenomenet. Där man med en utifrånblick mest ser det stereotypa och i många fall förminskande anslaget i tjejloppen (vilket ligger i linje med kulturella fördomar och den manliga idrottsnormen) så ger inifrånupplevelsen möjlighet att ställa nya frågor till materialet, där det stärkande och frigörande i motionslopp för kvinnor framträder. Det är detta som upplevelsen av de många tusen klappande stegen mot asfalten gör: erfarenheten av att vara i den sortens gemenskap förändrar både deltagarna och forskaren. I och med detta visar vi också att kvinnors idrottande inte främst handlar om skönhet

och hälsa, utan om själva utförandet av den fysiska aktiviteten.

Författarpresentation

Docent Karin S. Lindelöf och fil.dr. Annie Woube är båda etnologer och genusforskare verksamma vid Centrum för genusvetenskap, Uppsala universitet. Lindelöf disputerade år 2006 vid Stockholms universitet på en avhandling om feminitetsskapande i transitionens Polen och Woube år 2014 vid Uppsala universitet på en avhandling om transnationell migration, tillhörighet och identifikation bland svenskar bosatta på spanska Solkusten. Deras gemensamma forskning rör villkor för vuxnas motionsidrottande ur genus- och intersektionella perspektiv och år 2019 utkom de med boken *I tjejjers spår – för framtidens segrar: Om tjejlopp och villkor för kvinnors motionsidrottande* (Makadam). Därefter har de påbörjat ett projekt om deltagande i extrema motionslopp som kulturellt fenomen. Arbetet kan följas i forskningspodden ”Super-extra-mega-ultralopp”.

Referenser

- Anderson, Leon (2006). Analytic autoethnography. *Journal of Contemporary Ethnography* 35(4), 373–395.
- Butz, David & Besio, Kathryn (2009). Autoethnography. *Geography Compass* 3(5), 1660–1674.
- Chang, Heewon (2008). *Autoethnography as method*. Walnut Creek, California: Left Coast Press.
- Davis, Paul & Weaving, Charlene (red) (2010). *Philosophical perspectives on gender in sport and physical activity*. London & New York: Routledge.
- Dowling, Colette (2002). *The frailty myth: Redefining the physical potential of women and girls*. New York: Random House International.
- Ehrenreich, Barbara (2009). *Karnevalsyra: Den kollektiva glädjens historia*. Stockholm: Leopard.
- Hockey, John (2004). Knowing the route: Distance runners' mundane knowledge. *Sociology of Sport Online* (1), 1–10.
- Hockey, John (2006). Sensing the run: The senses and distance running. *Senses and Society* 1(2), 183–201.
- Lindelöf, Karin S. (2012). Vad gör tjejlopp? Diskursteoretiska perspektiv på motionslopp för kvinnor. *Kulturella Perspektiv* (3–4), 32–40.
- Lindelöf, Karin S. (2014). Tjejjättern: En autoetnografi av Sveriges största cykellopp för kvinnor. *Gränslos* (4), 103–120.
- Lindelöf, Karin S & Woube, Annie (2017). Tjejjelg, umgänge – och ett lopp: Tjejjlopp som en modern husmorssemester. *Rig: Kulturhistorisk tidskrift* (2), 65–84.
- Lindelöf, Karin S & Woube, Annie (2019). *I tjejjers spår – för framtidens segrar: Om tjejlopp och villkor för kvinnors motionsidrottande*. Göteborg & Stockholm: Makadam.
- McNay, Lois (2000). *Gender and agency: Reconfiguring the subject in feminist and social theory*. Malden, Massachusetts: Polity Press.
- Messner, Michael A. (1992). *Power at play: Sports and the problem of masculinity*. Boston: Beacon Press.
- Paechter, Carrie (2003). Masculinities and femininities as communities of practice. *Women's Studies International Forum* 26(1), 69–77.

- Paechter, Carrie (2006). Power, knowledge and embodiment in communities of sex/gender practice. *Women's Studies International Forum* 29(1), 13–26.
- Robinson, Victoria (2008). *Everyday masculinities and extreme sport*. Oxford: Berg.
- Skeggs, Beverley (2004). *Class, self, culture*. London: Routledge.
- Spinney, Justin (2006). A place of sense: A kinaesthetic ethnography of cyclists on Mont Ventoux. *Environment and Planning: Society and Space* 24(5), 709–732.
- Tolvhed, Helena (2016). Hälsosam femininitet och postfeministiska subjekt. *Tidskrift för genusvetenskap* 37(3), 73–94.
- Walkerdine, Valerie (1997). *Daddy's girl: Young girls and popular culture*. Basingstoke: Macmillan.
- Wellard, Ian (2009). *Sport, masculinities and the body*. London: Routledge.
- Wenger, Etienne (1998). *Communities of Practice: Learning, meaning and identity*. Cambridge: Cambridge University Press.

Citera den här artikeln: Karin S Lindelöf & Annie Woube. 2021. Sida vid sida i Tjejmilen – analytisk autoetnografi av motionslopp för kvinnor, *Kulturella Perspektiv* 2021, vol. 30. Tema: Autoetnografi, s. 1–7.

Mottagen: 11 december 2020 **Reviderad:** 28 januari 2021 **Accepterad:** 11 maj 2021 **Publicerad:** 19 augusti 2021

Copyright: Författaren/författarna. Detta är en Open Access-artikel som distribueras enligt Creative Commons, licens CC-BY 4.0, som tillåter obegränsad användning, distribution och reproduktion i samtliga medieformat, förutsatt att ursprunglig(a) författare och källa uppges. Se <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>.

Kulturella Perspektiv och författaren. ISSN 1102-7908 är en expertgranskad Open Access-tidskrift som publiceras av Föreningen Kulturella Perspektiv.

OPEN ACCESS